

Obsah

Úvod	5
1 Výzkum opevněných sídel	7
1.1 Poloha Mstěnic, dějiny a metodika výzkumu	7
1.2 Hrádek	10
1.3 Tvrz	33
1.4 Dvůr	50
1.5 Sušárna se stodolou	60
1.6 Předsunuté opevnění 1	63
1.7 Předsunuté opevnění 2	73
2 Rozbor nálezů	76
2.1 Keramika	76
a) Přehled nálezů	76
b) Technologie výroby	78
c) Morfologie a chronologie	80
d) Výzdoba	114
e) Polévaná keramika	118
Značky	119
2.2 Předměty ze železa	124
2.2.1 Zemědělské nářadí	125
2.2.2 Výstroj koně a jezdců	129
2.2.3 Zbraně	139
2.2.4 Řemeslnické nástroje	147
2.2.5 Stavební vybavení	148
2.2.6 Drobné předměty	158
2.3 Předměty z bronzu, mědi a zlata	164
2.4 Předměty z kostí	166
2.5 Předměty z kamene	166
2.6 Sklo	168
2.7 Nálezy mincí	168
3 Rekonstrukce tvrze a dvora	171
4 Prameny písemné	177
4.1 Nižší šlechta ve Mstěncích	177
4.2 Hospodářské a sociální postavení mstěnických zemanů	184
5 Závěr	187
6 Exkurs	189
6.1 Výsledky rozboru uhlíků a paleogeobotanická rekonstrukce lokality Mstěnic (Josef Kyncl)	189

6.2	Relativní dendrochronologie Mstěnic (Josef Kyncl)	192
6.3	Rozbory železných předmětů a strusek ze zaniklé středověké osady Mstěnice (Karel Stránský—Ivo Vrba)	193
7	Seznam vyobrazení	223
8	Zkratky a literatura	231
9	Zusammenfassung	237
10	Rejstříky	261
10.1	Rejstřík místní	261
10.2	Rejstřík jmenný	263

Inhalt

Einleitung	5
1 Untersuchung befestiger Sitze	7
1.1 Die Lage von Mstěnice, Geschichte und Methodik der Untersuchungen	7
1.2 Der Hausberg	10
1.3 Die Feste	33
1.4 Der Herrenhof	50
1.5 Getreidedarre und Scheune	60
1.6 Vorgeschobene Befestigung 1	63
1.7 Vorgeschobene Befestigung 2	73
2 Analyse der Funde	76
2.1 Keramik	76
a) Überblick der Funde	76
b) Erzeugungstechnologie	78
c) Morphologie und Chronologie	80
d) Verzierung und Dekor	114
e) Glasierte Keramik	118
Marken	119
2.2 Gegenstände aus Eisen	124
2.2.1 Landwirtschaftliches Gerät	125
2.2.2 Ausrüstungsstücke der Pferde und Reiter	129
2.2.3 Waffen	139
2.2.4 Handwerksgerät	147
2.2.5 Bauausstattung	148
2.2.6 Kleine Gegenstände	158
2.3 Gegenstände aus Bronze, Kupfer und Gold	164
2.4 Gegenstände aus Knochenbein	166
2.5 Gegenstände aus Stein	166
2.6 Glas	168
2.7 Münzfunde	168
3 Rekonstruktion der Feste und des Herrenhofs	171
4 Schriftliche Quellen	177
4.1 Der Kleinadel in Mstěnice	177
4.2 Wirtschaftliche und soziale Stellung der Landedelleute von Mstěnice	184
5 Schlußwort	187

6	Exkurs	189
6.1	Die Ergebnisse der Holzkohlenanalysen und paläobotanischen Rekonstruktion der Lokalität Mstěnice (Josef Kyncl)	189
6.2	Die relative Dendrochronologie von Mstěnice (Josef Kyncl)	192
6.3	Analysen der eisernen Gegenstände und Schlacken (Karel Stránský - Ivo Vrba)	193
7	Verzeichnis der Abbildungen	223
8	Abkürzungen und Literatur	231
9	Zusammenfassung	237
10	Register	261
10.1	Ortsregister	261
10.2	Namensregister	263

